

Liikenne- ja viestintäministeriö
kirjaamo@lvm.fi
erja.hamalainen@lvm.fi

Luonnos hallituksen esitykseksi ajoneuvojen katsastus- ja yksittäishyväksyntätehtävien järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi

Pyydettyinä lausuntona Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry antaa seuraavat kommentit ehdotukseen hallituksen esitykseksi katsastus- ja yksittäishyväksyntätehtävien järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi. LVM:n ehdotus on asiasällöltään päivitettyinä lähes samanlainen kuin vuonna 2010 eduskunnalle annettu hallituksen esitys (HE 314/2010). SKAL antoi tuolloin kommenttinsa 23.6.2010 päivätyllä lausunnolla, ja toistamme tässä lausunnossa näkemyksemme ehdotuksen vaikutuksista maanteiden tavaraliikennettä harjoittavien yritysten toimintaympäristöön.

Esityksen tavoitteeksi mainitaan katsastushintojen nousun hillitseminen katsastuksen laatua heikentämättä ja sitä kautta liikenteen kustannusten alentaminen. Tavoite on mielestämme täysin oikea. Kuorma-autoliikenteen nopea kustannusten nousu on rasittanut suomalaisia kuljetusyhtiöitä lähes koko 2000-luvun. SKAL edellyttää, että katsastuslainsäädäntöä uudistettaessa pidetään huoli riittävän raskaan kaluston katsastusverkon olemassaolosta, jotta kilpailun puute ei kuorma-autojen katsastuspalveluiden osalta johda hintojen nousuun.

Raskaiden ja kevyiden ajoneuvojen katsastuslupien eriyttäminen

Ehdotuksen mukaan raskaiden ja kevyiden ajoneuvojen katsastusluvut eriytetäisiin toisistaan siten, että katsastustoimijan olisi mahdollista tarjota myös pelkästään kevyen tai raskaan kaluston katsastuspalveluita. Katsastusverkon tiheys on raskaan liikenteen osalta taloudellisesti hyvin merkittävää, sillä pitkä etäisyys katsastuspaikalle tuottaa suoraan muodostuvien kulujen lisäksi menetettyjä liiketoiminnan tuottoja.

Katsastuslupien eriyttäminen edellyttää, että raskaan kaluston katsastusverkko ei saa syrjään asutuilla seuduillakaan muodostua kohtuuttoman harvaksi eikä uudistus saa johtaa raskaan kaluston katsastushintojen kohoamiseen. Uudistuksen tavoite liikenteen kustannusten laskemisesta tulee ulottua myös raskaan kaluston katsastuspalveluihin. SKAL ehdottaa, että Trafi velvoitetaan mahdollisen uudistuksen jälkeen seuraamaan ja raportoimaan erikseen raskaan kaluston katsastusverkossa ja –hinnoissa tapahtuvista muutoksista. Mikäli uudistus johtaisi kohtuuttomiin heikennyksiin raskaan kaluston katsastuspalveluissa, tulee lakisääteisen palvelun saatavuus varmistaa tarvittaessa julkisella tuella.

Niille seuduille, joilla raskaiden ajoneuvojen katsastuspalvelujen tarjonta mahdollisesti olisi puutteellista, katsastuslupa määräaika- ja valvontakatsastuksiin

voitaisiin myöntää hakijalle, jonka tilat tai laitteet eivät vähäisiltä osin täyttäisi vaatimuksia. SKAL pitää tätä mahdollisuutta tarpeellisena osaltaan varmistamaan raskaan kaluston katsastusverkon säilyvyyttä. Toimintamallina harvaan asutuilla alueilla voisi olla myös kiertävän katsastajan, joka hyödyntäisi olemassa olevia korjaamo- ja huoltotiloja, palvelut.

Tiukoista riippumattomuusvaatimuksista luopuminen

Määräaika- ja valvontakatsastuksiin voisivat saada toimiluvan jatkossa myös ne, joiden muu liiketoiminta liittyy ajoneuvoihin. Katsastusluvan haltijalla ei kuitenkaan olisi oikeutta katsastaa ajoneuvoja, jotka hän omistaa tai joiden haltija hän on.

Tämä muutos mahdollistaisi niin sanotun yhden luukun periaatteen, kun autoilijoilla olisi mahdollisuus teettää auton huoltaminen ja katsastaminen samassa paikassa säästäten asiointiaikaa ja asiointimatkoja. **SKAL kannattaa yhden luukun periaatteen mahdollistamista, kunhan varmistetaan korjaamotoiminnan ja katsastustoiminnan riippumattomuus toisistaan.**

Katsastuspalvelurekisterin perustaminen

Liikenteen turvallisuusvirastolta edellytettäisiin katsastuspalvelurekisterin ylläpitämistä. Rekisteriin tallennettaisiin kaikkien saataville tietoja katsastuspalveluista ja niistä yleisesti perittävistä ajoneuvoluokittain ja katsastuslajeittain. SKAL pitää ehdotettua rekisteriä erittäin tarpeellisena ja markkinoiden toimivuutta parantavana. Raskaan kaluston katsastuspalvelut ja niiden hintatiedot tulee olla helposti haettavissa rekisteristä.

Yksittäishyväksynnän järjestäminen

Ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä ehdotetun lain mukaan yksittäishyväksynnästä perittäisiin Liikenteen turvallisuusvirastolle maksu valtion maksuperustelaisissa säädettyjen perusteiden mukaan. Koska yksittäishyväksyntään liittyvä työmäärä riippuu ajoneuvoluokasta, myös asiakkaalta perittävän maksun suuruus vaihtelisi vastaavalla tavalla. Hintataso olisi ajoneuvoluokasta riippuen arviolta 150—300 euroa. Kiinteä maksu kattaisi ajoneuvon tunnistamisen, vaatimustenmukaisuuden tarkastuksen asiakirjojen perusteella ja ajoneuvon tietojen tallettamisen Liikenteen turvallisuusviraston tietojärjestelmään.

SKAL ei tue esitystä hinnoittelun osalta. Esimerkiksi 20 – 30 minuutin työstä perittävä jopa 300 euron kiinteä maksu on käsittämättömän korkea. Tämä ei vastaa esityksen tavoitetta katsastuspalveluiden hintatason kohtuullistamisesta.

Kunnioitavasti,

Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry

Iiro Lehtonen
toimitusjohtaja

Petri Murto
kuljetusasiiantuntija